

**I. ĐỌC HIỂU: (3.0 điểm)**

Đọc văn bản và thực hiện các yêu cầu bên dưới:

(1) *Lời khen như tia nắng mặt trời, nó cần thiết cho muôn loài, trong đó có con người, phát triển. Vậy mà hầu hết chúng ta luôn sẵn sàng sử dụng những làn gió lạnh như cắt để phê phán và thường ngăn ngại khi tặng người thân của mình những tia nắng ấm áp từ những lời khen tặng. Ngẫm nghĩ kỹ, chúng ta sẽ thấy có những lời khen đã làm thay đổi hẳn cuộc đời của một ai đó.*

(2) *Cách đây nhiều năm, có một cậu bé mười tuổi làm việc trong một xưởng máy ở Naples. Cậu khao khát trở thành một ca sĩ nhưng ông thầy dạy hát đầu tiên của cậu đã dội một gáo nước lạnh vào niềm khao khát này. Ông nói: "Cậu không bao giờ có thể hát được đâu. Cậu chẳng có chất giọng gì hết. Giọng hát của cậu nghe cứ như là tiếng ếch ộp hay ếch ương kêu". Thế nhưng, may mắn thay cho cậu bé khi trong đời cậu còn có một người mẹ. Người mẹ thương yêu của cậu tuy chỉ là một người đàn bà nhà quê nghèo khó nhưng luôn cố động, khích lệ cậu. Bà luôn âu yếm bảo rằng bà tin cậu có thể hát được và hát hay. Người mẹ ấy sẵn sàng đi chân đất để tiết kiệm tiền cho cậu đi học nhạc. Sự khích lệ của người mẹ không được học hành cao nhưng tràn đầy lòng hi sinh, tình thương và niềm tin tưởng vào con đã làm thay đổi cuộc đời cậu bé. Cậu tên là Enrico Caruso. Sau này, cậu trở thành ca sĩ hát nhạc kịch vĩ đại và nổi tiếng nhất của thời đại.*

(Trích từ *Khuyến khích người khác*, Đặc nhân tâm, Dale Carnegie, NXB Tổng hợp TP.HCM, tr.290)

**Câu 1:** Xác định phương thức biểu đạt được sử dụng trong đoạn (1). (0.5 điểm)

**Câu 2:** Enrico Caruso trở thành ca sĩ nổi tiếng nhờ vào những điều gì ở mẹ của cậu? (0.5 điểm)

**Câu 3:** Tác giả so sánh "Lời khen như tia nắng mặt trời" (trong câu in đậm) nhằm mục đích gì? (1.0 điểm)

**Câu 4:** Thế nào là thành phần tình thái? Đặt 01 câu có thành phần tình thái thể hiện sự hình dung của em về cảm xúc của Enrico Caruso khi nhận được lời khích lệ từ mẹ. (1.0 điểm)

**II. LÀM VĂN: (7.0 điểm)**

**Câu 1:** (2.0 điểm)

Viết đoạn văn (khoảng 01 trang giấy thi) phân tích nguyên nhân, hậu quả và đề ra giải pháp đối với việc hút thuốc lá của một bộ phận học sinh hiện nay.

**Câu 2:** (5.0 điểm)

Phân tích đoạn thơ sau, trích *Viếng lăng Bác* – Viễn Phương:

Ngày ngày mặt trời đi qua trên lăng  
Thấy một mặt trời trong lăng rất đỏ.  
Ngày ngày dòng người đi trong thương nhớ  
Kết tràng hoa dâng bảy mươi chín mùa xuân...

Bác nằm trong giấc ngủ bình yên  
Giữa một vầng trăng sáng dịu hiền  
Vẫn biết trời xanh là mãi mãi  
Mà sao nghe nhói ở trong tim!

(Ngữ văn 9, Tập hai, NXB Giáo dục Việt Nam 2010, tr.58)

Liên hệ ít nhất 02 câu thơ viết về Bác Hồ của bất kì nhà thơ nào, từ đó nhận xét về tình cảm, thái độ của mọi người dành cho Bác.



ĐỀ CHÍNH THỨC

HƯỚNG DẪN CHẤM - MÔN NGỮ VĂN

(Hướng dẫn chấm có 02 trang)

Lưu ý chung

- Chấp nhận những cách diễn đạt tương đồng về ý.
- Phần Làm văn:
  - + Điểm chấm dựa trên căn cứ đáp ứng cả 2 yêu cầu kiến thức và kĩ năng, tránh đếm ý cho điểm.
  - + Chấp nhận những suy nghĩ, cách trình bày riêng mà độc đáo, hợp lí.
  - + Riêng câu 2, nếu thí sinh hoàn toàn diễn xuôi ý đoạn thơ thì phần Phân tích nội dung, nghệ thuật đoạn trích chấm không vượt quá 1.0 điểm.

Phần	Câu	Nội dung	Điểm
I	<b>ĐỌC HIỂU</b>		<b>3.0</b>
	1	Phương thức biểu đạt được sử dụng trong đoạn 1: nghị luận (Không chấp nhận những đáp án khác)	0.5
	2	Enrico Caruso trở thành ca sĩ nổi tiếng nhờ vào những điều ở mẹ cậu, đó là: - Luôn cổ động, khích lệ cậu. → luôn cổ - Tiết kiệm tiền cho cậu đi học nhạc. → cho cậu đi học nhạc giữa	0.25 0.25
		(Trả lời bằng việc trích dẫn cả đoạn "Người mẹ thương yêu của cậu... cho con đi học nhạc" thì vẫn đạt 0.5 điểm) Su	Chốt câu thì hỏi nhạc
	3	Tác giả so sánh "Lời khen như tia nắng mặt trời" nhằm mục đích: - Khẳng định/đề cao ý nghĩa (tầm quan trọng/tác dụng/sự cần thiết) của lời khen trong cuộc sống. (Lời khen cũng 2)	0.5
- Khuyến mọi người nên thường xuyên sử dụng lời khen để khích lệ, động viên người khác. bổ ý		0.5	
4	- Thành phần tình thái: là thành phần được dùng để thể hiện cách nhìn của người nói đối với sự việc được nói đến trong câu.	0.5	
	- Đặt đúng câu có thành phần tình thái thể hiện sự hình dung của em về cảm xúc của Enrico Caruso khi nhận được lời khích lệ từ mẹ: Ví dụ: Có lẽ, Enrico Caruso đã vô cùng phấn khởi khi được mẹ khích lệ!	0.5	
II	<b>LÀM VĂN</b>		<b>7.0</b>
	1	Viết đoạn văn trình bày nguyên nhân, hậu quả và đề ra giải pháp đối với việc hút thuốc lá của một bộ phận học sinh hiện nay. (0.5)	2.0
		a. Đảm bảo cấu trúc: mở đoạn, thân đoạn, kết đoạn.	0.25
		b. Nội dung - Viết đoạn văn gạch đầu dòng 10 ý (0.5)	0.25
		Giới thiệu vấn đề: hiện tượng hút thuốc lá của một số học sinh. (0.5)	0.25
		Nghị luận vấn đề: (ở mỗi phương diện, thí sinh trình bày chi tiết được khoảng 3 biểu hiện thì đạt yêu cầu)	0.25
	- Nguyên nhân: + Sự tò mò, hiếu kì, muốn thử cảm giác của việc hút thuốc. + Tâm lí muốn thể hiện bản thân, chứng tỏ sự trưởng thành. + Thói quen bắt chước người lớn, người khác; bị lôi kéo, rủ rê. + Hoạt động kiểm tra, quản lí của các cơ quan chức năng đối với việc buôn bán thuốc lá chưa thật chặt chẽ. + Thiếu sự quan tâm, quản lí của gia đình. ...	0.25	
	- Hậu quả: + Ảnh hưởng tiêu cực đến sức khỏe; tạo nên mùi khó chịu cho cơ thể, môi trường, răng ố vàng... + Gây nguy hại sức khỏe cho người "hút thuốc thụ động".	0.25	



Viết thành bài 10' vượt qua 15 đ.

	<ul style="list-style-type: none"> <li>+ Lãng phí tiền bạc.</li> <li>+ Là nguyên nhân hình thành thói quen <u>nói dối</u> (học sinh nói dối cha mẹ để giấu giếm việc bán thân hút thuốc).</li> <li>+ Gián tiếp tiếp tay cho việc kinh doanh thuốc lá không đúng quy định.</li> </ul>	
	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Giải pháp: <ul style="list-style-type: none"> <li>+ Mỗi cá nhân cần có ý thức, bản lĩnh "nói không với thuốc lá".</li> <li>+ Đẩy mạnh công tác tuyên truyền để nâng cao nhận thức cho học sinh về tác hại của thuốc lá.</li> <li>+ Gia đình cần quan tâm nhiều hơn đến sinh hoạt của con em để có sự quản lí chặt chẽ, định hướng hướng đi đúng đắn cho các em.</li> <li>+ Xử phạt thật nghiêm khắc đối với việc hút thuốc lá ở những nơi cấm và những hành vi kinh doanh thuốc lá không đúng quy định.</li> </ul> </li> </ul>	0.5
	Bài học cho bản thân hoặc cho một khẩu hiệu, một lời khuyên.	0.25
	c. Chính tả, dùng từ, đặt câu: đảm bảo quy tắc chính tả, dùng từ, đặt câu.	0.25
2	<b>Phân tích đoạn trích trong bài thơ <u>Viếng lăng Bác</u> – Viễn Phương</b>	5.0
	a. Đảm bảo cấu trúc bài nghị luận: đủ mở bài, thân bài, kết bài; thân bài có phân đoạn rõ ràng theo từng luận điểm phù hợp.	0.5
	b. Triển khai vấn đề nghị luận thành các luận điểm; thể hiện cảm nhận sâu sắc và vận dụng tốt các thao tác lập luận, kĩ năng nghị luận vững vàng...	
	<i>Giới thiệu: tác giả, đoạn trích; vấn đề nghị luận (suy tưởng về Bác Hồ cùng với những cảm xúc khi đứng trước di hài của Người).</i>	0.5
	<i>Phân tích nội dung, nghệ thuật của đoạn trích:</i>	
	- Khổ thơ thứ nhất: Suy tưởng của nhà thơ về Bác	1.25
	+ Bác như <u>vàng</u> dương mang đến quyền sống cho dân tộc, nền độc lập cho nước nhà → <u>ngợi ca</u> , <u>tôn vinh</u> công ơn của Bác.	
	+ Sự ngưỡng mộ, tri ân của đồng bào đối với Bác → rất <u>đồng cảm</u> đồng bào đến viếng Bác với <u>tâm lòng</u> thành kính, tri ân, trong không khí trang nghiêm.	
	- Khổ thơ thứ hai: Cảm xúc của nhà thơ khi đứng trước di hài của Người	1.25
	+ Bác đã ra đi nhưng phong thái vẫn rất <u>an nhiên</u> , thanh thản như đang ngủ giữa không gian tĩnh lặng.	
	+ Nhớ Bác là nhớ đến một tâm hồn thi sĩ → ánh trăng vừa gợi nhớ hồn thơ vừa như tri kỉ của Người → mang đến cảm giác âm áp, yên bình.	
	+ Nghĩ đến sự ra đi của Người, nhà thơ nói riêng, đồng bào cả nước nói chung, không tránh khỏi xúc động, buồn ngủi.	
	- Liên hệ hai câu thơ (Ví dụ: "Bác ơi, tìm Bác mệnh mông thế/ Ôm cả non sông, mọi kiếp người" – Tố Hữu; "Tháp Mười đẹp nhất bông sen/ Việt Nam đẹp nhất có tên Bác Hồ" – Bảo Định Giang...); nhận xét: đồng bào cả nước luôn dành cho Bác sự yêu thương, kính trọng nhưng cũng rất <u>gần gũi</u> , thân tình. Đối với công ơn của Người, đồng bào luôn khắc ghi, <u>tôn vinh</u> ngợi ca. (Lưu ý: thí sinh có thể trình bày nội dung liên hệ này sau kết bài).	0.5
	- Nghệ thuật (phân tích chung với nội dung): ẩn dụ, điệp ngữ, hoán dụ, nói tránh, từ ngữ chọn lọc...	
	<i>Khái quát, đánh giá</i>	
	- Hình ảnh bình dị mà gợi nhiều liên tưởng: giọng điệu tha thiết, sâu lắng, chơn nặng tâm tình... → đoạn thơ khẳng định sự bất tử của Bác trong lòng nhà thơ và dân tộc.	
	- Qua <u>đoạn thơ</u> nói riêng, cả <u>bài thơ</u> nói chung → Viễn Phương góp thêm vào văn học Việt Nam một bài thơ hay về Bác.	0.5
	c. Chính tả, dùng từ, đặt câu: đảm bảo quy tắc chính tả, dùng từ, đặt câu.	0.5
<b>ĐIỂM TOÀN BÀI: I + II</b>		<b>10.0</b>

\* Lưu ý

TB  
Đến Xứ Chiêm 10'  
Chiêm qua 1 đ

- Viết đoạn văn 10'  
vượt qua 2 đ.

- Lãm dân ý Chiêm  
10' vượt qua 15 đ.

→ 0, 2  
0.5  
10' xét  
10' ghi 2 đ  
thảo 10' Ch  
thảo.

**I. ĐỌC HIỂU: (3,0 điểm)**

Đọc văn bản sau và thực hiện các yêu cầu bên dưới:

Trước kia, tôi luôn cho rằng, cách tốt nhất để quan tâm một ai đó là lo chung nỗi lo của họ. Bởi vậy, mỗi khi người thân gặp khó khăn, tôi thường không ngại ngần can dự vào, cứ như thể khó khăn của họ cũng là rắc rối của riêng tôi. Nhưng việc làm ấy không chỉ khiến cuộc sống của tôi bất ổn, mà ngược lại còn khiến vấn đề thêm rắc rối.

Thực vậy, có nhiều cách để giúp đỡ người khác mà không nhất thiết phải biến gánh nặng của họ thành gánh nặng trên vai mình. Chẳng hạn, ta có thể lắng nghe, chia sẻ, gọi mời cho họ những hướng giải quyết mới... Và quan trọng hơn hết, ta nên để họ có những suy nghĩ và cảm nhận độc lập về vấn đề mình đang mắc phải. Việc để họ tự chịu trách nhiệm với những sai lầm mà họ gây ra có thể mang lại cho họ sự thanh thản, đồng thời tái sinh nguồn năng lượng mới giúp họ hoàn thiện những thiếu sót của bản thân.

Khi lắng nghe tâm sự của người nào đó, hãy tự nhủ rằng, mỗi người đều có khả năng tự giải quyết vấn đề của mình và thay vì làm mọi chuyện rối tung lên bởi những phản ứng ngược ngạnh, hãy truyền cho họ sức mạnh bằng tình cảm chân thành.

Ta không phải là chiếc chìa khóa có thể tháo gỡ mọi khóa mắc, cũng không thể có mặt mọi lúc mọi nơi khi người khác gặp rắc rối. Bởi thế, sẽ là sai lầm nếu ta đặt gánh nặng của người khác lên vai mình và coi đó là nhiệm vụ của bản thân.

(Trích *Quyên hờm qua sông cho ngày mai*, Tian Dayton, Ph.D., NXB Tổng hợp TP Hồ Chí Minh, 2010, tr.28-29)

**Câu 1:** Vì sao tác giả khẳng định giúp đỡ người khác theo cách "lo chung nỗi lo của họ" là một sai lầm? (0,5 điểm)

**Câu 2:** Theo tác giả, để giúp đỡ người khác, nên làm theo những cách nào? (0,5 điểm)

**Câu 3:** Theo em, vì sao có thể khẳng định "sẽ là sai lầm nếu ta đặt gánh nặng của người khác lên vai mình và coi đó là nhiệm vụ của bản thân"? (1,0 điểm)

**Câu 4:** Thế nào là khởi ngữ? Trong hai câu sau, câu nào không có khởi ngữ? Hãy chuyển câu đó thành câu có khởi ngữ nhưng không làm thay đổi số tiếng và ý nghĩa của câu. (1,0 điểm)

(a) Trong cuộc sống, chúng ta cần động viên, sẻ chia với những mảnh đời bất hạnh

(b) Lắm điều thuận, ư cũng thích!

**II. LÀM VĂN: (7,0 điểm)**

**Câu 1:** (2,0 điểm)

Sự tự sinh chẳng còn ý nghĩa sau khi bạn bắt đầu cảm thấy mình đang bị sinh.

- Stefan Zweig

Bày tỏ suy nghĩ của bản thân về câu danh ngôn trên bằng đoạn văn khoảng 01 trang giấy thi.

**Câu 2:** (5,0 điểm)

Trong *Cơn đường văn học*, nhà văn Nguyễn Huy Thiệp cho rằng:

"Văn học có giá trị là thứ văn học có khả năng sản xuất ra những người cao thượng và những tình cảm cao thượng."

(Đăng trên www.chungta.com, 01/5/2005)

Điều này có đúng với bài thơ *Mùa xuân nho nhỏ* - Thanh Hải và đoạn trích truyện ngắn *Làng* - Kim Lân?

— Hết —

- Thi sinh không được sử dụng tài liệu.